Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

22 112 **Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie**

31 934 **Douane**

Nr. 4185

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 9 oktober 2025

De vaste commissie voor Financiën heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Financiën over de brief van 26 juni 2025 over de Hervorming douane-unie – Algemene raadsinzet onderhandelingen EP (Kamerstuk 22 112, nr. 4092).

De vragen en opmerkingen zijn op 10 september 2025 aan de Staatssecretaris van Financiën voorgelegd. Bij brief van 9 oktober 2025 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Nijhof-Leeuw

Adjunct-griffier van de commissie,
Lips

kst-22112-4185
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2025

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie merken op kritisch tegenover de voorgenomen hervorming van het Douanewetboek te staan. Hoewel modernisering deels begrijpelijk is door e-commerce en geopolitieke spanningen, verzetten deze leden zich tegen voorstellen die vooral leiden tot méér Brusselse bevoegdheden ten koste van de belangen van Nederlandse burgers, ondernemers en een reeds zwaarbelaste douane.

De leden van de PVV-fractie vragen de Staatssecretaris of de voorgestelde amendementen uitvoerbaar zijn en onderbouwd worden door concrete impactanalyses die rekening houden met de Nederlandse bezwaren. Deze leden eisen dat de Nederlandse positie gewaarborgd blijft. Lidstaten moeten een doorslaggevende stem behouden binnen het voorgestelde agentschap. Kan het kabinet garanderen dat Nederland een veto of beslissende invloed behoudt en dat gedifferentieerd nationaal douanetoezicht mogelijk blijft?

De leden van de PVV-fractie merken voorts op dat het voorstel voor een Europese douane-datahub grote zorgen oproept over de nationale zeggenschap over gegevens. Wie bepaalt wie toegang krijgt tot bedrijfs- of persoonsgegevens? Kan de Staatssecretaris garanderen dat gevoelige Nederlandse informatie niet zonder instemming in een Brusselse databank verdwijnt en dat Nederland zelfstandig blijft in keuzes over data-inzichten en handhaving?

De leden van de PVV-fractie merken daarnaast op dat het belang van de Nederlandse expediteur onvoldoende geborgd lijkt. Hoe wordt voorkomen dat Nederlandse dienstverleners worden weggeconcurreerd door partijen uit landen met lagere standaarden of gunstigere wetgeving, bijvoorbeeld door doorvoerlanden die tarieven baseren op het uiteindelijke bestemmingsland?
Verder constateren deze leden dat een mechanisme voor prioritering van werk bij de douane ontbreekt, terwijl de werkdruk al extreem hoog is. Waarom ontbreekt dit en is het kabinet bereid om in EU-verband alsnog voor een dergelijke voorziening te pleiten?

Ook vragen de leden van de PVV-fractie wat de gevolgen zijn van de sturing op bulkzendingen voor de Nederlandse burger, zoals nieuwe heffingen of hogere handling fees. Het schrappen van de btw-vrijstelling op import is in de ogen van deze leden een verkapte belastingverhoging, waarbij per pakketje additionele kosten van 15–25 euro wordt verwacht. Acht de Staatssecretaris dit acceptabel voor de Nederlandse consument en kan de Staatssecretaris aangeven waarheen deze gelden vloeien?

Verder willen de leden van de PVV-fractie een duidelijke onderbouwing van de totale kosten, de verdeling daarvan en de benodigde personeelsinzet. Hoe worden deze kosten concreet gedekt en wat zijn de gevolgen voor de bestaande personele capaciteit bij de douane?

Tot slot vragen deze leden waarop de bewering is gebaseerd dat bulkzendingen niet tot hogere prijzen leiden. Is daarbij rekening gehouden met complexe B2B2C-structuren en de gevolgen voor prijsopbouw en uitvoerbaarheid?

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de brief over de raadsinzet voor de onderhandelingen over de hervorming van het Douanewetboek van de Europese Unie. Zij hebben hierover enkele vragen.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie zijn benieuwd of de Staatssecretaris van mening is dat het aantal individueel geadresseerde zendingen dat via Nederland de Europese Unie binnenkomt zou moeten krimpen en zo ja, hoe het kabinet dit aantal wil verminderen.
Voorts vragen deze leden of de Staatssecretaris vindt dat het voor individuele consumenten mogelijk moet blijven om te blijven bestellen bij webwinkels uit bijvoorbeeld China, of dat het wat hem betreft beter zou zijn als consumenten individueel zo min mogelijk van buiten de Europese Unie importeren. De leden zijn benieuwd welke voor- en nadelen de Staatssecretaris ziet.
De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie willen daarnaast graag weten hoeveel procent van de inkomende zendingen nu gecontroleerd wordt door de douane.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de brief over de raadsinzet voor de onderhandelingen over de hervorming van het Douanewetboek van de Europese Unie. Deze leden onderschrijven het belang van modernisering van de douaneregels. Deze leden hebben nog enkele vragen.

De leden van de VVD-fractie lezen ten aanzien van e-commerce en handling fee dat het voorstel van de Commissie voor de hervorming van het Douanewetboek tekortschiet in het beter beheersbaar maken van de e-commercestroom. Nederland heeft via het Non-paper E-commerce voorgesteld om maatregelen op te nemen die bulkimport stimuleren ten opzichte van individueel geadresseerde zendingen. Wat is het verwachte effect van bulkimport stimuleren? Welke maatregelen zijn nog meer nodig om de e-commercestroom beheersbaar te krijgen in Nederland?

De leden van de VVD-fractie lezen op het punt van toegang van het mkb tot faciliteiten en vertegenwoordiging dat de faciliteiten voor de zogenoemde Trust & Check Traders (T&CT) beter worden geborgd. Hoe borgt het kabinet dat de gegevensverplichting voor T&CT beperkt blijft tot strikt noodzakelijke gegevens met inachtneming van het Unierecht over gegevensbescherming? Kan het kabinet garanderen dat T&CT-verplichtingen niet leiden tot directe toegang tot interne bedrijfsservers maar uitsluitend via een beveiligde interface verlopen? Hoe zet Nederland zich in om deze waarborgen expliciet vast te leggen zodat bedrijven de T&CT-status daadwerkelijk zullen omarmen?

De leden van de VVD-fractie lezen ook dat de AEO-C-status voor bewezen betrouwbare bedrijven behouden blijft. Hoe borgt het kabinet dat naast T&CT ook AEO-vertegenwoordiging behouden blijft (zoals opgenomen in de Raadsversie), zodat vooral mkb en kleinere importeurs toegang houden tot douanefaciliteiten?

De leden van de VVD-fractie lezen ten aanzien van logistieke processen dat het kabinet zich tijdens de besprekingen in de Raad sterk heeft gemaakt voor het waarborgen van een soepele voortgang van alle logistieke processen en dienstverlening in Nederland. Erkent het kabinet

dat ook de Raadsversie nog knelpunten oplevert omdat de hoedanigheid van importeur in de keten kan wisselen zonder dat partijen zich daarvan bewust zijn?

De leden van de VVD-fractie lezen ook dat er een aangepaste definitie van importeur in de voorstellen van de Europese Commissie staat. Hoe ziet het kabinet de verdeling van civielrechtelijke aansprakelijkheid wanneer meerdere partijen achtereenvolgens als importeur worden aangemerkt? Welke risico's ziet het kabinet voor de rechtspositie van marktpartijen en douane bij onduidelijke afbakening van verantwoordelijkheden? Hoe kan worden voorkomen dat civielrechtelijke overeenkomsten onvoldoende zekerheid geven over de publiekrechtelijke verantwoordelijkheid richting douane? Welke mogelijkheden ziet het kabinet om via «kwijting in de keten» of andere instrumenten de verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden duidelijker te maken?

De leden van de VVD-fractie lezen ten aanzien van het EU-Douaneagentschap dat het van belang is dat de taken van het agentschap duidelijk en specifiek in de wetgeving worden omschreven. Door wie en aan de hand van welke specificaties wordt het EU-douaneagentschap gecontroleerd?

De leden van de VVD-fractie lezen op het punt van de EU-Douanedatahub dat de vertrouwelijkheid van gegevens gewaarborgd zijn, en moet duidelijk zijn wie toegang heeft tot welke gegevens en voor welk doel. Is het kabinet bereid te pleiten voor onafhankelijk onderzoek naar de integriteit, kwaliteit en gegevensveiligheid van de EU-Douanedatahub, vergelijkbaar met de toetsing door het Adviescollege ICT-toetsing? Deze leden lezen ook dat in de algemene raadsinzet er ten opzichte van de voorstellen van de Europese Commissie diverse aanvullende waarborgen voor een goede omgang met gegeven zijn opgenomen. Hoe wordt geborgd dat in zowel de ontwerpfase als na ingebruikname onafhankelijke validatie plaatsvindt?

De leden van de VVD-fractie lezen ten aanzien van het minimumkader voor overtredingen en sancties dat het kabinet geen voorstander is van het door de Europese Commissie voorgestelde minimumkader voor douane-overtredingen en minimumboetes. Deelt het kabinet de visie dat sanctiebeleid, gezien de verschillen in samenwerking tussen Douane en bedrijfsleven, primair een nationale bevoegdheid moet blijven? Hoe gaat het kabinet zich daarvoor inzetten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Staatssecretaris van Financiën over de raadsinzet voor de onderhandelingen over de hervorming van het Douanewetboek van de Europese Unie. Deze leden hebben enkele vragen ten aanzien van de voorgestelde handling fee voor kleine pakketten.

De leden van de BBB-fractie lezen dat de Staatssecretaris in zijn brief het volgende schreef: «Dagelijks komen er meer dan drie miljoen unieke goederen via Nederland de EU binnen. Voor de douane en andere toezichthouders is het onmogelijk deze grote aantallen effectief te controleren op bijvoorbeeld de juiste afdracht van invoerrechten en productveiligheid. Het voorstel van de Commissie voor de hervorming van het Douanewetboek van de Unie schiet te kort in het beter beheersbaar maken van de e-commercestroom. Nederland heeft middels het Non-paper E-commerce voorgesteld om maatregelen op te nemen die bulkimport stimuleren, ten opzichte van individueel geadresseerde

zendingen. Het kabinet is verheugd dat dit voorstel met brede steun een plek heeft gekregen in de algemene raad inzet.»
Kan de Staatssecretaris verduidelijken waar de opbrengsten voor bestemd zijn? Ligt er al een concrete uitwerking van de bestemming van de middelen? Hoe voorkomt de Staatssecretaris dat de opbrengsten worden gebruikt voor niet-douanedoeleinden? Is de Staatssecretaris van mening dat het hierbij om een EU-belasting gaat? Wat is de houding van het kabinet ten opzichte van nieuwe EU-belastingen?

II Reactie van de Staatssecretaris van Financiën

Met interesse heb ik kennisgenomen van de vragen die door de verschillende fracties zijn gesteld naar aanleiding van de Kamerbrief over de algemene raadsinzet nieuw Douanewetboek van de Unie[1]. Bij de beantwoording wordt de volgorde van het verslag aangehouden met dien verstande dat de beantwoording op vragen van gelijke strekking samen is genomen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

1.
De leden van de PVV-fractie vragen de Staatssecretaris of de voorgestelde amendementen uitvoerbaar zijn en onderbouwd worden door concrete impactanalyses die rekening houden met de Nederlandse bezwaren? Deze leden eisen dat de Nederlandse positie gewaarborgd blijft.

Zoals u in de brief van mijn voorganger kunt lezen zijn alle prioriteiten van Nederland opgenomen in de algemene raadsinzet. Momenteel heeft het kabinet dan ook geen grote bezwaren. De Douane is intensief betrokken geweest bij de onderhandeling om de uitvoerbaarheid van de amendementen te borgen. Het is niet gebruikelijk dat er in deze fase van de onderhandeling een impactanalyse op amendementen wordt uitgevoerd.

2.
De leden van de PVV-fractie constateren dat lidstaten een doorslaggevende stem moeten behouden binnen het voorgestelde agentschap. Kan het kabinet garanderen dat Nederland een veto of beslissende invloed behoudt en dat gedifferentieerd nationaal douanetoezicht mogelijk blijft?

Het nieuw op te richten EU-Douaneagentschap zal verschillende taken op zich nemen. Sommige daarvan zijn nieuw, andere worden op dit moment nog uitgevoerd door de Europese Commissie. Er worden echter geen taken of bevoegdheden van de lidstaten overgedragen aan het agentschap.
Voor de taken die nu bij de Commissie liggen, heeft Nederland momenteel geen veto of directe invloed op de besluitvorming. In het nieuwe agentschap verandert dit: het wordt aangestuurd door een zogenoemde «managementboard», waarin elke lidstaat en de Europese Commissie een zetel krijgen. Besluiten binnen deze board worden genomen via meerderheid van stemmen. Daardoor krijgt Nederland in de toekomst meer invloed binnen het Douaneagentschap dan het nu heeft binnen de Commissie.

De Nederlandse Douane maakt haar eigen risicoafwegingen en bepaalt zelf welke zendingen zij controleert. Het Douaneagentschap zal overkoepelende risicoanalyses uitvoeren, maar zal de nationale analyses niet vervangen. Hierdoor blijft gedifferentieerd nationaal douanetoezicht mogelijk.

[1] 2025-0000175754

3.
De leden van de PVV-fractie merken voorts op dat het voorstel voor een Europese douane-datahub grote zorgen oproept over de nationale zeggenschap over gegevens. Wie bepaalt wie toegang krijgt tot bedrijfs- of persoonsgegevens? Kan de Staatssecretaris garanderen dat gevoelige Nederlandse informatie niet zonder instemming in een Brusselse databank verdwijnt en dat Nederland zelfstandig blijft in keuzes over data-inzichten en handhaving?

De toegang tot bedrijfs- of persoonsgegevens wordt vastgelegd in de Verordening. De inzet van de Raad is dat toegang tot deze gegevens uitsluitend wordt verleend indien dit noodzakelijk is. Nederland blijft zelf verantwoordelijk voor het nationale risicobeheer. Daarnaast houdt het EU-Douaneagentschap zich bezig met het Europese risicobeheer. Op basis daarvan kan het EU-Douaneagentschap de Nederlandse Douane adviseren over handhavingsmaatregelen. De uiteindelijke beslissingsbevoegdheid over controles blijft bij Nederland.

4.
De leden van de PVV-fractie merken daarnaast op dat het belang van de Nederlandse expediteur onvoldoende geborgd lijkt. Hoe wordt voorkomen dat Nederlandse dienstverleners worden weggeconcurreerd door partijen uit landen met lagere standaarden of gunstigere wetgeving, bijvoorbeeld door doorvoerlanden die tarieven baseren op het uiteindelijke bestemmingsland?

Binnen de Europese Unie en vooral in Nederland is de meerderheid van de huidige douane-expediteurs in het bezit van een zogenaamde Authorised Economic Operator Customs (AEO-C) vergunning, die kan worden beschouwd als een douane kwaliteitscertificaat. Een belangrijke voorwaarde van deze AEO-C vergunning is dat de vergunninghouder voldoet aan de eis van praktische vakbekwaamheid in het doen van douaneaangiften en professionaliteit op het gebied van douaneformaliteiten. Deze standaarden/criteria voor een AEO-C vergunning zijn identiek in de gehele EU. Verder is de geografische ligging van Nederland binnen de EU met de Rotterdamse haven en luchthaven Schiphol erg gunstig als logistieke «poort» van de EU en kan het Europese achterland zeer goed worden bediend middels deze infrastructuur. Verder wordt de professionaliteit en de betrouwbaarheid van de Nederlandse Douane gewaardeerd door de logistieke sector, waardoor mijns inziens bedrijven niet snel zullen overstappen naar een alternatieve logistieke routing, waarbij mogelijk oponthoud kan ontstaan door een minder efficiënte afhandeling van douaneprocedures. Verder houdt de Europese Commissie toezicht op de juiste implementatie en uitvoering van douanewetgeving en douaneprocedures waardoor extra controle op kwaliteit hiervan plaatsvindt. Om de bovengenoemde redenen zie ik geen risico dat Nederlandse dienstverleners worden weggeconcurreerd door andere partijen uit landen met lagere standaarden of gunstigere wetgeving.

5.
Verder constateren deze leden dat een mechanisme voor prioritering van werk bij de douane ontbreekt, terwijl de werkdruk al extreem hoog is. Waarom ontbreekt dit en is het kabinet bereid om in EU-verband alsnog voor een dergelijke voorziening te pleiten?

Het kabinet erkent dat de werkdruk bij de Douane hoog is en dat een goede prioritering van werkzaamheden essentieel is voor een efficiënte en effectieve handhaving.
Momenteel ontbreekt er binnen het EU-kader een formeel mechanisme dat lidstaten verplicht om prioriteiten op het gebied van douanetaken op

uniforme wijze vast te stellen. Dit komt doordat de uitvoering van douanetaken en de prioritering daarvan primair een nationale verantwoordelijkheid blijft, waarbij lidstaten zelf het beste zicht hebben op hun eigen operationele risico's en prioriteiten. Het kabinet is van mening dat het belangrijk is dat lidstaten voldoende ruimte behouden om hun eigen prioriteiten te bepalen, gebaseerd op hun nationale context en risicobeoordelingen. Dit waarborgt dat de douane-inzet gericht kan worden ingezet op die gebieden die voor Nederland het meest urgent en relevant zijn.

6.
Ook vragen de leden van de PVV-fractie wat de gevolgen zijn van de sturing op bulkzendingen voor de Nederlandse burger, zoals nieuwe heffingen of hogere handling fees. Het schrappen van de btw-vrijstelling op import is in de ogen van deze leden een verkapte belastingverhoging, waarbij per pakketje additionele kosten van 15–25 euro wordt verwacht. Acht de Staatssecretaris dit acceptabel voor de Nederlandse consument en kan de Staatssecretaris aangeven waarheen deze gelden vloeien?

Tot slot vragen deze leden waarop de bewering is gebaseerd dat bulkzendingen niet tot hogere prijzen leiden. Is daarbij rekening gehouden met complexe B2B2C-structuren en de gevolgen voor prijsopbouw en uitvoerbaarheid?

De explosieve groei van individueel geadresseerde e-commerce zendingen (in 2024 3 miljoen zendingen per dag) maakt het voor de Douane vrijwel onmogelijk om goed te controleren. Buiten de massa aan zendingen maakt de aard van e-commerce controle ook ingewikkeld. Het ene pakketje zegt namelijk niets over het andere. Hierom zullen individuele pakketten individueel gecontroleerd moeten worden. Bij bulkzendingen (zendingen met een veelheid aan hetzelfde product) is het mogelijk om een steekproef te controleren en op basis hiervan te concluderen dat de gehele zending conform de regels is of niet. Dit is dus beter uitvoerbaar voor de Douane.

Om bulkzendingen te stimuleren wordt er in het ontwerp van de handling fee rekening gehouden met de mogelijkheid om via een speciaal «Customs warehouse» in bulk in te voeren. Hiervoor wordt een lagere handling fee betaald. Op deze manier zal de prijsstijging voor consumenten worden beperkt.

In tegenstelling tot wat de leden aangeven wordt voor alle goederen, ongeacht de waarde, btw afgedragen. Mogelijk bedoelen de leden de huidige vrijstelling van invoerrechten bij goederen onder de € 150. Er wordt inderdaad voorgesteld om deze te schrappen, om een level playingfield te creëren tussen Europese bedrijven en niet-Europese bedrijven.

Het gevolg van sturing op bulkzendingen zal dus voornamelijk erop zien dat de consument minder risico heeft om per ongeluk producten te bestellen die niet conform Europese standaarden zijn. Hiermee bestelt de consument dus minder snel gevaarlijk kinderspeelgoed of brandgevaarlijke elektronica. Tevens creëert dit een gelijk speelveld voor de Europese ondernemer. Deze wordt immers wel aan de Europese productregelgeving gehouden en brengt de consumenten wel invoerrechten in rekening over producten met een waarde van onder de € 150.

Het geld dat extra via het afschaffen van de vrijstelling van invoerrechten wordt opgehaald, vloeit gedeeltelijk naar de Nederlandse staatskas via de zogenaamde perceptiekostenvergoeding. De verdeling van de

opbrengsten van de handling fee is onderwerp van onderhandeling in het kader van het Meerjarig Financieel Kader, waarvoor de onderhandelingen net gestart zijn.

7.
Verder willen de leden van de PVV-fractie een duidelijke onderbouwing van de totale kosten, de verdeling daarvan en de benodigde personeelsinzet. Hoe worden deze kosten concreet gedekt en wat zijn de gevolgen voor de bestaande personele capaciteit bij de douane?

De implementatie van het nDWU heeft consequenties voor de uitvoering door de Douane. Op dit moment inventariseert de Douane de uitvoeringskosten en de benodigde personeelsinzet. Op basis van deze inventarisatie wordt op korte termijn een eerste inschatting gemaakt.

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

8.
De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie zijn benieuwd of de Staatssecretaris van mening is dat het aantal individueel geadresseerde zendingen dat via Nederland de Europese Unie binnenkomt zou moeten krimpen en zo ja, hoe het kabinet dit aantal wil verminderen.

Het kabinet is om de redenen die worden toegelicht bij vraag 6 van de PVV fractie inderdaad van mening dat het aantal individueel geadresseerde zendingen naar beneden moet. Dit betekent niet dat het aantal producten dat geïmporteerd wordt naar beneden moet, maar dat er meer in bulk moet worden ingevoerd. Tevens blijkt de non-conformiteit betreffende productregelgeving bij e-commercezendingen die individueel verzonden worden erg hoog. Hier kan gedacht worden aan onveilig kinderspeelgoed, brandgevaarlijke elektronica of fraude met invoerheffingen.

Het kabinet is verheugd dat er veel maatregelen zijn opgenomen in de algemene raadsinzet van het nieuwe Douanewetboek van de Unie die hieraan bijdragen. Zo worden maatregelen die import als individuele zendingen stimuleren afgeschaft en worden bulkzendingen gestimuleerd middels de mogelijkheid om producten via een «Customs Warehouse» te importeren. Hiernaast wordt er een handling fee geïntroduceerd op e-commerce zendingen om de Douane te compenseren voor de extra benodigde controles op dit gebied. Deze handling fee zal aanzienlijk lager zijn voor producten die in bulk via een «Customs Warehouse» geïmporteerd worden.

Nederland behoort tot de lidstaten waar de meeste e-commerce zendingen binnenkomen. De Nederlandse Douane ondervindt, net als Douanediensten van andere lidstaten, dan ook serieuze problemen betreffende de e-commercestroom. Er is een aantal lidstaten dat serieus nadenkt om al eerder dan de EU brede handling fee een eigen, nationale handling fee te introduceren om deze problematiek aan te pakken. Ook Nederland staat positief tegenover een nationale handling fee. De ontwikkelingen bij andere lidstaten worden nauwlettend gevolgd en indien wenselijk is Nederland in staat om snel te handelen.

9.
Voorts vragen deze leden of de Staatssecretaris vindt dat het voor individuele consumenten mogelijk moet blijven om te blijven bestellen bij webwinkels uit bijvoorbeeld China, of dat het wat hem betreft beter zou zijn als consumenten individueel zo min mogelijk van buiten de Europese

Unie importeren. De leden zijn benieuwd welke voor- en nadelen de Staatssecretaris ziet.

Het moet voor individuele consumenten mogelijk blijven om te bestellen bij webwinkels uit bijvoorbeeld China. Het nieuwe Douanewetboek van de Unie streeft er echter naar het level playingfield tussen niet-Europese bedrijven en Europese bedrijven te verbeteren. Het opheffen van de invoervrijstelling en de handling fee zijn hier voorbeelden van.

10.
De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie willen daarnaast graag weten hoeveel procent van de inkomende zendingen nu gecontroleerd wordt door de douane.

De Douane maakt jaarlijks afspraken met haar opdrachtgevers over het door hen gewenste handhavingsniveau in de verschillende opgedragen taken. In 2024 heeft de Douane specifiek bij de invoer van e-commerce 34.000 controles uitgevoerd. Op een totaal van 1,1 miljard aangifteregels voor e-commerce, is dat een controledichtheid van 0,003% in 2024. Omdat een hogere controledichtheid wenselijk is, heeft de Douane besloten om, in overleg met haar opdrachtgevers en samenwerkingspartners, additionele capaciteit beschikbaar te maken voor de controles op de e-commercestroom, zodat de controledruk in absolute aantallen sterk zal toenemen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

11.
De leden van de VVD-fractie lezen ten aanzien van e-commerce en handling fee dat het voorstel van de Commissie voor de hervorming van het Douanewetboek tekortschiet in het beter beheersbaar maken van de e-commercestroom. Nederland heeft via het Non-paper e-commerce voorgesteld om maatregelen op te nemen die bulkimport stimuleren ten opzichte van individueel geadresseerde zendingen. Wat is het verwachte effect van bulkimport stimuleren? Welke maatregelen zijn nog meer nodig om de e-commercestroom beheersbaar te krijgen in Nederland?

Zie het antwoord op vraag 8 van de GroenLinks-PvdA-fractie.

12.
De leden van de VVD-fractie lezen op het punt van toegang van het mkb tot faciliteiten en vertegenwoordiging dat de faciliteiten voor de zogenoemde Trust & Check Traders (T&CT) beter worden geborgd. Hoe borgt het kabinet dat de gegevensverplichting voor T&CT beperkt blijft tot strikt noodzakelijke gegevens met inachtneming van het Unierecht over gegevensbescherming?

Kan het kabinet garanderen dat T&CT-verplichtingen niet leiden tot directe toegang tot interne bedrijfsservers maar uitsluitend via een beveiligde interface verlopen? Hoe zet Nederland zich in om deze waarborgen expliciet vast te leggen zodat bedrijven de T&CT-status daadwerkelijk zullen omarmen?

Tijdens de onderhandelingen is nog geen standpunt ingenomen over welke specifieke gegevens Trust & Check Traders (T&CT) moeten aanleveren. Deze uitwerking zal plaatsvinden in de lagere regelgeving. Daarbij geldt dat de lagere regelgeving in overeenstemming moet zijn met het Unierecht inzake gegevensbescherming, waaronder het beginsel van dataminimalisatie. Het kabinet zal zich in de onderhandelingen over deze

nadere regelgeving inzetten voor het uitgangspunt dat niet meer gegevens worden verzameld dan strikt noodzakelijk.

T&CT's zijn niet verplicht om directe toegang te geven tot hun interne bedrijfsservers. Wel komt er een verplichting om real-time toegang te verschaffen tot relevante gegevens. Hoe deze toegang precies wordt vormgegeven, is nog niet vastgesteld en zal worden uitgewerkt in de technische specificaties van de EU-Douanedatahub.

Het kabinet zal zich ervoor inzetten dat de inrichting zodanig wordt vormgegeven, dat deelname aan het T&CT-systeem aantrekkelijk wordt voor bedrijven.

13.
De leden van de VVD-fractie lezen ook dat de AEO-C-status voor bewezen betrouwbare bedrijven behouden blijft. Hoe borgt het kabinet dat naast T&CT ook AEO-vertegenwoordiging behouden blijft (zoals opgenomen in de Raadsversie), zodat vooral mkb en kleinere importeurs toegang houden tot douanefaciliteiten?

Momenteel zijn de onderhandelingen in de trialoogfase. Dit houdt in dat de voorzitter van de Raad, de Europese Commissie en het Parlement in onderhandeling zijn over de eigen positie. De voorzitter zal hier de algemene raadsinzet verdedigen. Nederland staat in nauw contact met de voorzitter om te zorgen dat de behaalde punten gewaarborgd blijven in deze fase van de onderhandeling.

14.
De leden van de VVD-fractie lezen ten aanzien van logistieke processen dat het kabinet zich tijdens de besprekingen in de Raad sterk heeft gemaakt voor het waarborgen van een soepele voortgang van alle logistieke processen en dienstverlening in Nederland. Erkent het kabinet dat ook de Raadsversie nog knelpunten oplevert omdat de hoedanigheid van importeur in de keten kan wisselen zonder dat partijen zich daarvan bewust zijn?

De leden van de VVD-fractie lezen ook dat er een aangepaste definitie van importeur in de voorstellen van de Europese Commissie staat. Hoe ziet het kabinet de verdeling van civielrechtelijke aansprakelijkheid wanneer meerdere partijen achtereenvolgens als importeur worden aangemerkt?

Welke risico's ziet het kabinet voor de rechtspositie van marktpartijen en douane bij onduidelijke afbakening van verantwoordelijkheden? Hoe kan worden voorkomen dat civielrechtelijke overeenkomsten onvoldoende zekerheid geven over de publiekrechtelijke verantwoordelijkheid richting douane? Welke mogelijkheden ziet het kabinet om via «kwijting in de keten» of andere instrumenten de verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden duidelijker te maken?

De importeur is een nieuw concept in de douanewetgeving. Anders dan in de huidige wetgeving, waarbij iedere persoon die goederen bij de Douane kan aanbrengen een douaneaangifte moet doen, is in de wet bepaald wie als importeur aan te merken is.
De importeur moet in de data, die aan de Douane moet worden verstrekt, worden vermeld zodra goederen onder een douaneprocedure worden geplaatst. Als er in een volgende procedure een andere partij als importeur is aan te merken, volgt dit uit die data. Dat betekent dat er per procedure slechts één importeur aan te wijzen zou moeten zijn. De wisselmomenten volgen ook duidelijk uit de wettelijke definitie, waardoor marktpartijen niet verrast zouden kunnen worden en de rechtspositie

duidelijk is. De importeurhoedanigheid wordt bepaald door de wettelijke criteria in de nieuwe douanewetgeving, niet door civielrechtelijke overeenkomsten tussen marktpartijen. Deze nieuwe werkwijze zorgt juist voor meer duidelijkheid over welke partij verantwoordelijk is richting de Douane, en daarmee vormt dit een duidelijke verbetering ten opzichte van de huidige situatie.
Het kabinet herkent daarom niet dat de Raadsversie nog knelpunten oplevert op het gebied van wisselende importeurhoedanigheid. Integendeel: de nieuwe systematiek lost dit probleem juist op door te allen tijde duidelijkheid te scheppen over wie de importeur is. De importeur geeft door zijn aangifte een formeel commitment dat hij de verantwoordelijkheid richting de Douane op zich neemt. Hierdoor zijn er geen onduidelijkheden meer over de rechtspositie van marktpartijen en Douane, deze wordt juist verbeterd.
Instrumenten zoals «kwijting in de keten» zijn daarom niet nodig. De nieuwe DWU-systematiek realiseert immers al de beoogde duidelijkheid.

15.
De leden van de VVD-fractie lezen ten aanzien van het EU-Douaneagentschap dat het van belang is dat de taken van het agentschap duidelijk en specifiek in de wetgeving worden omschreven. Door wie en aan de hand van welke specificaties wordt het EU-douaneagentschap gecontroleerd?

Conform de algemene inzet van de Raad legt het EU-Douaneagentschap verantwoording af aan het Europees Parlement en de Raad. De specificaties hiervoor worden vastgelegd in het jaarlijks opgestelde Enkel programmeringsdocument.

16.
De leden van de VVD-fractie lezen op het punt van de EU-Douanedatahub dat de vertrouwelijkheid van gegevens gewaarborgd zijn, en moet duidelijk zijn wie toegang heeft tot welke gegevens en voor welk doel. Is het kabinet bereid te pleiten voor onafhankelijk onderzoek naar de integriteit, kwaliteit en gegevensveiligheid van de EU-Douanedatahub, vergelijkbaar met de toetsing door het Adviescollege ICT-toetsing?

In de algemene raadsinzet zijn er ten opzichte van de voorstellen van de Europese Commissie diverse aanvullende waarborgen voor een goede omgang met gegevens opgenomen. Zo is de toegang tot gegevens uit de EU-Douanedatahub verder beperkt en is er een aanvullende bepaling opgenomen over het beroepsgeheim bij vertrouwelijk verkregen informatie. Mede in het licht van de huidige geopolitieke ontwikkelingen is bovendien een uitgebreide bepaling toegevoegd met betrekking tot de eisen aan digitale soevereiniteit bij de ontwikkeling en het beheer van de EU-Douanedatahub. Tot slot is vastgelegd dat het bedrijfsleven wordt betrokken bij het testen van de EU-Douanedatahub. Het kabinet heeft er vertrouwen in dat met deze bepalingen een efficiënte en veilige EU-Douanedatahub tot stand kan worden gebracht, waarmee de inzet van data binnen het douaneproces verder wordt versterkt.

17.
Deze leden lezen ook dat in de algemene raadsinzet er ten opzichte van de voorstellen van de Europese Commissie diverse aanvullende waarborgen voor een goede omgang met gegeven zijn opgenomen. Hoe wordt geborgd dat in zowel de ontwerpfase als na ingebruikname onafhankelijke validatie plaatsvindt?

Ingevolge de algemene inzet van de Raad moet de ontwikkeling en het onderhoud van de EU-Douanedatahub voldoen aan internationaal

erkende standaarden en *best practices* op het gebied van softwareontwikkeling, systeemtesten, pilotfasen en acceptatieprocedures.
Dit omvat onder meer uitgebreide functionele en technische tests, gestructureerde proeftrajecten met betrokkenheid van vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven, en heldere criteria voor de beoordeling van prestaties, naleving en beveiliging. Deze maatregelen zijn erop gericht te waarborgen dat het systeem de geharmoniseerde douaneprocedures in de gehele EU kan ondersteunen en aansluit bij de operationele behoeften van zowel de lidstaten als het bedrijfsleven.

18.
De leden van de VVD-fractie lezen ten aanzien van het minimumkader voor overtredingen en sancties dat het kabinet geen voorstander is van het door de Europese Commissie voorgestelde minimumkader voor douane-overtredingen en minimumboetes. Deelt het kabinet de visie dat sanctiebeleid, gezien de verschillen in samenwerking tussen Douane en bedrijfsleven, primair een nationale bevoegdheid moet blijven? Hoe gaat het kabinet zich daarvoor inzetten?

Ja, het kabinet deelt deze visie. Zie het antwoord op vraag 13 van uw fractie voor een toelichting op hoe ik mij hiervoor ga inzetten.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

19.
De leden van de BBB-fractie lezen dat de Staatssecretaris in zijn brief het volgende schreef: «Dagelijks komen er meer dan drie miljoen unieke goederen via Nederland de EU binnen. Voor de douane en andere toezichthouders is het onmogelijk deze grote aantallen effectief te controleren op bijvoorbeeld de juiste afdracht van invoerrechten en productveiligheid. Het voorstel van de Commissie voor de hervorming van het Douanewetboek van de Unie schiet te kort in het beter beheersbaar maken van de e-commercestroom. Nederland heeft middels het Non-paper e-commerce voorgesteld om maatregelen op te nemen die bulkimport stimuleren, ten opzichte van individueel geadresseerde zendingen. Het kabinet is verheugd dat dit voorstel met brede steun een plek heeft gekregen in de algemene raad inzet.»

Kan de Staatssecretaris verduidelijken waar de opbrengsten voor bestemd zijn? Ligt er al een concrete uitwerking van de bestemming van de middelen? Hoe voorkomt de Staatssecretaris dat de opbrengsten worden gebruikt voor niet- douanedoeleinden? Is de Staatssecretaris van mening dat het hierbij om een EU-belasting gaat? Wat is de houding van het kabinet ten opzichte van nieuwe EU-belastingen?

Zie het antwoord op vraag 6 van de PVV fractie. Aanvullend hierop benoem ik graag dat een handling fee specifiek een kostenvergoeding is voor extra werk dat uitgevoerd wordt door de Douane, en geen belasting.